

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Відділ освіти та туризму Рогатинської райдержадміністрації

Освітня програма

Заланівської гімназії

Рогатинської районної ради Івано -Франківської області

на 2020 - 2021 навчальний рік

СХВАЛЕНО

Рішенням педагогічної ради закладу

Протокол № 1 від 31 серпня 2020 року

Голова педагогічної ради

_____М.М. Бойко

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор закладу
загальної середньої освіти
_____М.М. Бойко

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ № 22 від 31.08.2020 року

Вступ

Освітня програма I ступеня розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року №87 та від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» і окреслює:- рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти;

визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення ;

- очікувані результати навчання учнів ;

- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.

Мета освітньої програми:

- визначення напрямків діяльності та цільових орієнтирів;
- спрямування спільної роботи колективу ліцею та громадськості;
- проектування процесу оновлення діяльності ліцею.
Освітня програма гімназії як навчально-виховного комплексу ґрунтується на визнаних світом та перевірених досвідом ключових ідеях української педагогічної думки, базових принципах гуманістичної філософії та здобутках сучасної науки управління. Будучи динамічною моделлю системи взаємовідносин учасників освітнього процесу у єдності з матеріальною основою цих відносин, програма містить бачення та місію школи, загальні та операційні завдання її розвитку, особливості організації тут навчально-виховного процесу, пріоритетні напрямки цього розвитку, його індикатори і критерії результативності обраної стратегії.

Розділ I

Призначення гімназії та засіб її реалізації

1.1. Заланівська гімназія Рогатинської районної ради Івано-Франківської області. (далі – заклад освіти) є правонаступником Заланівської загальноосвітньої школи I-II ступенів Рогатинської районної ради Івано-Франківської області.

Засновниками закладу освіти є Рогатинська районна рада Івано-Франківської області. Уповноваженим органом є відділ освіти та туризму Рогатинської районної державної адміністрації.

1.2. Скорочена назва закладу освіти: Заланівська гімназія.

1.3. Юридична адреса закладу: 77013, Івано-Франківська область, Рогатинський район, с.Заланів, вул.Центральна, 12А ; тел. 79-3-90.

1.4. Заклад освіти є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в банківських установах, печатку, штампи, ідентифікаційний код.

1.5. Заланівська гімназія є закладом базової загальної середньої освіти та провадить освітню діяльність на певних рівнях загальної середньої освіти (початкова освіта, базова середня освіта) відповідно до ліцензії (ліцензій), виданих в установленому законодавством порядку.

1.6. Заклад освіти може мати у своєму складі філії, які забезпечують здобуття початкової освіти та функціонують відповідно з чинним законодавством.

1.7. Основним видом діяльності закладу є освітня діяльність у сфері загальної середньої освіти.

Заклад освіти забезпечує здобуття початкової, базової загальної середньої освіти.

Заклад освіти може створювати у своєму складі спеціальні та інклюзивні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Заклад освіти може організовувати такі форми здобуття освіти, як екстернат та педагогічний патронаж.

Заклад освіти для здійснення статутної діяльності може на договірних засадах об'єднуватися з іншими юридичними особами, створюючи освітні, освітньо-наукові, наукові, освітньо-виробничі та інші об'єднання, кожен із учасників якого зберігає статус юридичної особи.

Зміни до Статуту розробляються керівником закладу освіти та затверджуються Засновниками.

1.8. Головною метою закладу освіти є забезпечення реалізації права громадян на здобуття початкової, базової загальної середньої освіти.

1.9. Головними завданнями закладу освіти є:

- виховання громадянина України;
- формування особистості здобувача освіти, розвиток його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- забезпечення виконання вимог Державних стандартів загальної середньої освіти, підготовка здобувачів освіти до подальшої освіти і трудової діяльності;
- виховання в здобувачів освіти поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття

власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;

- забезпечення реалізація права здобувачів освіти на вільне формування політичних і світоглядних переконань;

- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, мов національних меншин та рідної мови, національних цінностей Українського народу та інших народів і націй;

- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я здобувачів освіти;

- забезпечення соціального захисту здобувачів освіти, сприяння встановлення рівного доступу до повноцінної освіти різних категорій здобувачів освіти, відповідно до їх індивідуальних нахилів, потреб, інтересів;

- реалізація права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття загальної середньої освіти;

- створення передумов для соціальної адаптації, подальшої інтеграції в суспільство осіб з особливими освітніми потребами;

- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості.

1.10.Заклад освіти у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, постановами Верховної ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами МОН, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, іншими нормативно-правовими актами, власним Статутом.

1.11.Заклад освіти самостійно приймає рішення і здійснює діяльність в межах компетенції, передбаченої чинним законодавством України та власним Статутом.

1.12.Заклад освіти несе відповідальність перед особою, державою, суспільством, територіальною громадою міста, села (селища) за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання Державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;

- дотримання фінансової дисципліни;

- прозорість, інформаційну відкритість закладу освіти.

1.13.Мовою освітнього процесу закладу є державна мова.

1.14.Автономія закладу освіти визначається його правом:

- брати участь в установленому порядку в моніторингу якості освіти;

- проходити в установленому порядку громадську акредитацію закладу;

- самостійно визначати форми, методи і засоби організації освітнього процесу;

- самостійно формувати освітню програму;
- на основі освітньої програми розробляти навчальний план, в тому числі в установленому порядку розробляти і впроваджувати експериментальні та індивідуальні навчальні плани;
- планувати власну діяльність та формувати стратегію розвитку закладу освіти;
- спільно з вищими навчальними закладами, науково-дослідними інститутами та центрами проводити науково-дослідницьку, експериментальну, пошукову роботу, що не суперечить законодавству України;
- використовувати різні форми морального стимулювання та матеріального заохочення до педагогічних працівників, здобувачів освіти, інших учасників освітнього процесу у порядку, визначеному чинним законодавством;
- розпоряджатися рухомим і нерухомим майном згідно з законодавством України та власним Статутом;
- отримувати кошти і матеріальні цінності від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, об'єднаних територіальних громад, юридичних і фізичних осіб;
- залишати у своєму розпорядженні і використовувати власні надходження у порядку, визначеному законодавством України;
- розвивати власну матеріально-технічну базу та соціальну базу (спортивно-оздоровчих, лікувально-профілактичних і культурних підрозділів);
- впроваджувати експериментальні програми;
- самостійно забезпечувати добір і розстановку кадрів;
- відповідного до власного Статуту утворювати, реорганізовувати та ліквідовувати структурні підрозділи;
- встановлювати власну символіку та атрибути;
- користуватись пільгами, передбаченими державою;
- брати участь у роботі міжнародних організацій, асоціацій і рухів у проведенні науково-дослідницької, експериментальної, пошукової, просвітницької роботи;
- здійснювати інші дії, що не суперечать чинному законодавству.

1.15.Заклад освіти зобов'язаний:

- реалізовувати положення Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», інших нормативно-правових актів у галузі освіти;
- здійснювати освітню діяльність на підставі ліцензії, отриманої у встановленому законодавством порядку;
- задовільняти потреби громадян, що проживають на території обслуговування закладу освіти та інших бажаних, в здобутті повної загальної середньої освіти;
- за потреби створювати інклюзивні та/або спеціальні групи, організувати навчання для осіб з особливими освітніми потребами;
- забезпечувати єдність навчання та виховання;
- створювати власну науково-методичну і матеріально-технічну базу;
- проходити плановий інституційний аудит у терміни та в порядку, визначеному спеціальним законодавством;
- забезпечувати відповідність рівня загальної середньої освіти Державним стандартам загальної середньої освіти;

- охороняти життя і здоров'я здобувачів освіти, педагогічних та інших працівників закладу освіти;
- додержуватись фінансової дисципліни, зберігати матеріальну базу;
- забезпечувати видачу здобувачам освіти документів про освіту встановленого зразка;
- здійснювати інші повноваження, делеговані засновниками або уповноваженим ним органом.

1.16. У закладі освіти створені та функціонують:

- 1) структурні підрозділи (початкова школа, гімназія);
- 2) методичні об'єднання педагогічних працівників;
- 3) творчі групи;
- 4) психологічна служба.

1.17. У закладі освіти можуть бути створені і функціонувати :

- 1) спортивні секції, методична рада закладу, творчі групи;
- 2) дошкільні групи;
- 3) інші у разі потреби та (або) якщо це передбачено чинним законодавством.

1.18. Медичне обслуговування здобувачів освіти здійснюється медичними працівниками, які входять до штату закладу освіти або штату закладів охорони здоров'я у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

1.19. Взаємовідносини закладу освіти з юридичними і фізичними особами визначаються угодами, що укладені між ними.

1.20. Структура гімназії.

Гімназія є двоступеневим закладом.

I ступінь – початкова школа з тривалістю навчання 4 роки.

II ступінь – основна школа, тривалість навчання 5 років.

Індивідуалізація і диференціація навчання забезпечуються реалізацією інваріантної та варіативної складових Державного стандарту загальної середньої освіти.

Навчальний план загальної середньої освіти учнів визначається через інваріантну та варіативну складові, які встановлюють погодинне та змістове співвідношення між освітніми галузями (циклами навчальних предметів), врахування гранично допустимого навантаження учнів та загальнорічної кількості навчальних годин.

Інваріантна складова змісту загальної середньої освіти формується на державному рівні.

Варіативна складова – з урахуванням інтересів та освітніх запитів учнів, спеціалізацій та профілів навчання.

Розділ II

Опис "моделі" випускника закладу

Випускник нашого закладу це:

- усебічно розвинена особистість, яка здатна до критичного мислення;
- патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини;
- інноватор , який здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Освітній процес у гімназії спрямований на формування у випускника ключових компетентностей необхідних для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- готовність до вибору професії відповідно до своїх здібностей та можливостей, потреб ринку праці.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набувають під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читати і розуміти прочитане, висловлювати думку усно і письмово, критично мислити, здатність логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення,

конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект, здатність співпрацювати в команді. Таким чином, педагогічний колектив повинен виховувати випускника, який здатний до самовизначення й самореалізації.

Розділ III

Цілі та задачі освітнього процесу гімназії

Враховуючи призначення і місце гімназії в освітньому просторі села гімназія працює над

досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової загальної середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Розділ IV

Навчальний план та його обґрунтування

Робочий навчальний план закладу складений:

- для 1-2 класів – за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти (1-4 клас), розробленою під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженою наказом МОН України від 21.03.2018 № 268 – додаток 1;
- для 3 класу – за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти (1-4 клас), розробленою під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273– додаток 1;
- для 4 класу - за Типовими навчальними планами початкової школи, затвердженими наказом МОН молодьспорту України від 10.06.2011 [№ 572](#), зі змінами згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2014 № 460;– за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 407– додаток 2;
- для 5-9-х класів - за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, затвердженими наказом МОН молодьспорту України від 03.04.2012 [№ 409](#) (в редакції наказу МОН України від 29.05.2014 [№ 664](#)), зі змінами згідно з наказом МОН України від 12.12.2014 № 1465; за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405

Порядок вивчення окремих навчальних предметів

1. Державний компонент забезпечує соціально необхідний для кожного школяра обсяг знань на рівні Державних стандартів і складений за освітніми галузями згідно з таблицею базового навчального плану. В її інваріантній частині цілком збережено як перелік освітніх галузей, так і обсяг годин на кожну з них. Для досягнення високої навчальної підготовленості учнів, здійснення допрофільної підготовки з подальшим вибором профілю навчання в старшій школі в навчальний план закладено такі навчальні ресурси:

- у варіативній частині додатково відведено години на вивчення окремих предметів інваріантної складової, використані для української мови, математики, англійської мови;
 - продовжується вивчення курсу за вибором: основна школа: – креслення 8-9 класи.
2. Предмети інваріантної та варіативної складових робочого навчального плану, що не мають цілої кількості годин (0,5; 1,5; 2,5; 3,5...), будуть викладатися по семестрах шляхом чергування, а саме:

в I семестрі – українська мова: 3 години в 5 класі, 3 години в 6 класі, 2 години в 7 класі; історія України: 2 години у 8 класі, 1 година в 9 класі; англійська мова: 4 години в 5 класі; алгебра: 3 години в 7 класі; географія: 2 години в 9 класі; хімія: 2 години в 7 класі. у II семестрі - українська мова: 4 години в 5 класі, 4 години в 6 класі, 3 години в 7 класі; історія України: 1 година в 8 класі, 2 години в 9 класі; англійська мова: 3 години в 5 класі; географія: 1 година в 9 класі; хімія: 1 година в 9 класі; креслення: 1 година у 8 класі.

3. Розподіл годин за окремими предметами навчального плану здійснюється так: в 3-7 класах викладатимуться окремі курси: «музичне мистецтво» та «образотворче мистецтво». У межах галузі «суспільствознавство» в 5 класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України». У 1-6 класах «Математика», а в 7-9 класах «Алгебра» та «Геометрія».

4. Змістове наповнення предмета «Фізична культура».

Враховуючи матеріально-технічне забезпечення, за результатами анкетування учнів обрано такі модулі для вивчення предмета : «футбол», «волейбол», «баскетбол», «гімнастика», «легка атлетика», «туризм».

Загальні положення.

Навчальні заняття організовані за семестровою системою:

1 вересня – День знань.

I семестр – з 01 вересня до 31 грудня 2020 року, II семестр – з 25 січня до 31 травня 2020 року.

31 травня – свято Останнього дзвоника.

Загальна кількість навчального року залишається 35 тижнів. За рішенням педагогічної ради від 31.08.2020 року, № 1 навчальна практика та навчальні екскурсії проводяться впродовж навчального року :

1-4 класи – 12 академічних годин;

5-6 класи – 30 академічних годин;

7-8 класи – 40 академічних годин;

Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули :

осінні – з 26 жовтня до 01 листопада 2020 року;

зимові - з 04 січня 2020 року до 24 січня 2020 року;

весняні – з 29 березня до 04 квітня 2020 року.

Заняття розпочинаються о 08.30 годині. Між уроками перерви по 10 хвилин та дві великі – 20 хвилин. Завдяки цьому досягається оптимальна збалансованість між навчальною програмою та перепочинком учнів. Час тижневого навантаження впродовж року залишається без змін.

У закладі працює група подовженого дня для учнів 3-4 класів.

Задля забезпечення якісного виконання освітньої програми, відповідно до методичних рекомендацій МОНУ на початку навчального року впроваджується «коригувальне навчання» з метою визначення рівня засвоєння матеріалу школярами за період дистанційного навчання.

Згідно Законів України « Про освіту», « Про позашкільну освіту», Національної доктрини розвитку освіти України та з метою чіткої організації дозвілля учнів у позаурочний час, створення умов для творчої самореалізації кожного учня, у школі працюють гуртки: вокальний, декоративно-прикладного мистецтва «Невгамовні пальчики». Відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30 грудня 2014 року [№ 1547](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 лютого 2015 за №157/26602 учні 4, 9 класів складатимуть державну підсумкову атестацію. Вручення документів про освіту для випускників 9 класу планується провести 18 червня 2021 року.

Навчальний план

додаток 2

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі					
		4	5	6	7	8	9
Інваріантна складова							
Мови і література	Українська мова	7	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література		2	2	2	2	2
	Зарубіжна література		2	2	2	2	2
	Англійська мова	2	3	2	2	2	2
	Німецька мова		2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України		1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія			1	1	1	1
	Основи правознавства						1
	Я у світі	1					
Математика	Математика	4	4	4			
	Алгебра				2	2	2
	Геометрія				2	2	2
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1		
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1		
	Художня культура						
	Мистецтво					1	1
Природознавство	Природознавство	2	2				
	Біологія			2	2	2	2
	Географія			2	2	2	1,5
	Фізика				2	2	3
	Хімія				1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1
	Ритміка	1					
	Фізична культура	2	3	3	3	3	3
Усього		24	28,5	30,5	32	32,5	34
Варіативна складова							
Курси за вибором	Англійська мова		0,5	1	1	1	
Години на вивчення окремих предметів інваріантної складової	Креслення					0,5	1
	Математика		1	1	0,5	1	
	Інформатика						
	Українська мова	1					
		25	30	32,5	33,5	35	35

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1	2	3	
Інваріантний складник					
Мовно-літературна	Українська мова	7	7	7	
Іншомовна	Англійська мова	2	3	3	
Математична	Математика	4	4	5	
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'я збережувальна	Я досліджую світ	3	3	3	
Технологічна	Технології	1	1	1	
Інформатична	Інформатика		1	1	
Мистецька	Мистецтво	2	2	2	
Фізкультурна		3	3	3	
Усього		22	24	25	
Варіативний складник					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	Українська мова	1	1	1	
Загальнотижнева кількість навчальних годин		23	25	26	
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження					
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	25	26	
		23	25	26	

Освітня програма

І ступеня

1. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження складає для 1-го класу – 805 годин/навчальний рік для 2-го класу – 875 годин/навчальний рік, для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік, для 4-го класу – 875 годин/навчальний рік.

Освітня галузь "Мови і літератури" з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова (мова і читання)", "Іноземна мова".

Освітні галузі "Математика", "Природознавство" реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, - "Математика", "Природознавство".

Освітня галузь "Суспільствознавство" реалізується предметом "Я у світі".

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується окремими предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура".

Освітня галузь "Технології" реалізується через окремі предмети "Трудове навчання" та "Інформатика".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується окремими предметами "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво" або інтегрованим курсом "Мистецтво".

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахувані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-му класі -35 хвилин, у 2-4 класах – 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову використаний на підсилення предметів інваріантної складової (українська мова).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

2.Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

3.Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

4.Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних

вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

5. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, --розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма

II ступеня

1. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5810 годин/навчальний рік: для 5-го класу – 1050 годин/навчальний рік, для 6-го класу – 1137,5 годин/навчальний рік, для 7-го класу – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-го класу – 1225 годин/навчальний рік, для 9-го класу – 1225 годин/навчальний рік.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 5-9-х класах – 45 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову використаний на підсилення предметів інваріантної складової і запровадження факультативів, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування (англійська мова, математика, креслення тощо).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу гімназії за 5-денним навчальним тижнем. Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

2.Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння:здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно</p>

		<p>взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у доквіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих</p>

		<p>наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію,</p>

		<p>дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p>

		Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

-організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

-окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

-предмети за вибором;

-роботу в проектах;

-позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

3.Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

4.Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

5. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу базової середньої освіти має передбачати досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Навчально-методичне забезпечення

Типові освітні програми:

- Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1,2 класів закладів загальної середньої освіти

Наказ МОН № 268 від 21.03.2018 року

- Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3 класу закладів загальної середньої освіти

Наказ МОН № 1273 від 08.10.2019 року

- Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня

Наказ МОН № 407 від 20.04.2018 року (4 клас)

- Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня

Наказ МОН № 405 від 20.04.2018 року (5-9 класи)